

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування

Начально-науковий інститут права
Кафедра спеціальних юридичних дисциплін

07-01-09

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до практичних занять та самостійної роботи
з навчальної дисципліни

«ПРОБЛЕМИ ІСТОРІЇ ТА ПРАКТИКИ
УКРАЇНСЬКОГО КОНСТИТУЦІОНАЛІЗМУ»

для студентів спеціальності 8.03040101

«Правознавство»

денної форми навчання

ОКР «Магістр»

Затверджено методичною
комісією за спеціальністю
8.03040101 «Правознавство»
Протокол №1
від «10» березня 2015 р.

Рівне-2015

Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Проблеми історії та практики українського конституціоналізму» для студентів спеціальності 8.03040101 «Правознавство» денної форми навчання / І.В. Дробуш. – Рівне: НУВГП, 2015. – 25 с.

Упорядник: Кафарський В.І. доктор юридичних наук, професор кафедри спеціальних юридичних дисциплін
Дробуш І.В. кандидат юридичних наук, доцент кафедри спеціальних юридичних дисциплін

Відповідальний за випуск: Кафарський В.І. доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри спеціальних юридичних дисциплін.

Зміст

Передмова.....	3
1. Опис навчальної дисципліни та її структура.....	5
1.1. Опис навчальної дисципліни.....	5
1.2. Тематика практичних занять.....	6
1.3. Контрольні заходи та засоби діагностики.....	6
1.4. Критерії та шкала оцінювання.....	7
2. Тематика практичних занять, контрольних запитань та рефератів для самостійного опрацювання.....	8
3. Рекомендована література.....	23

Передмова Шановні студенти!

Навчальна дисципліна «Проблеми історії та практики українського конституціоналізму» має за мету вивчення конституційно-правових явищ, інститутів і норм вітчизняного конституційного права, процесів, пов'язаних з їхнім становленням, розвитком та функціонуванням. По закінченню вивчення даної початкової дисципліни студенти дізнаються про зміст основних інститутів конституційного права України, навчаться їх аналізувати в історичному та порівняльному плані, отримають всебічну картину конституційного ладу нашої країни і водночас будуть розуміти нормативні положення, які мають вихідне значення для всіх інших галузей права.

Завдання:

- забезпечення засвоєння сукупності юридичних норм, які закріплюють конституційний лад України, форму правління і форму державного устрою, політичний режим, визначають організацію, компетенцію і порядок діяльності вищих, центральних і місцевих органів державної влади, місцевого самоврядування, основні права й обов'язки громадян, іноземців та осіб без громадянства, виборче право і виборчу систему України;
- формування самостійного мислення, навичок аналізу основ конституційного права України, порівняння та співставлення його з основами державного (конституційного) права зарубіжних країн;
- формування понятійного апарату, що використовується в межах конституційного права України, та вміння ним користуватися;
- поглиблення знань прикладного характеру;
- розвиток загальної політико-правової культури студентів.

У результаті вивчення даного курсу студент повинен **знати:**

- еволюцію, сучасний стан й основні тенденції розвитку конституціоналізму, основних проблем конституційної реформи, конституційного права України як провідної галузі національної системи права;

- предмет і метод конституційно-правового регулювання; основні джерела конституційного права України; основні конституційно-правові поняття й терміни; сутність і зміст засад конституційного ладу України; конституційно-правові засади статусу людини і громадянина в Україні, інститутів громадянського суспільства;

- конституційні форми безпосередньої демократії в Україні, зміст їх правового регулювання;

- конституційно-правовий статус органів державної влади та місцевого самоврядування в Україні;

- державний та адміністративно-територіальний устрій України, правовий статус адміністративно-територіальних одиниць у складі України,

вміти:

- будувати професійну діяльність, виходячи з конституційних принципів (державного суверенітету, верховенства права, законності, пріоритету прав людини тощо);

- застосовувати, за необхідності, приписи чинної Конституції України безпосередньо, без посилань на норми, що їх деталізують;

- здійснювати конституційно-правову кваліфікацію подій і явищ, що відбуваються у різних сферах суспільного життя;

- давати конституційно-правову оцінку рішень і дій органів публічної влади та їх посадових осіб;

- аналізувати чинне конституційне законодавство України та існуючу практику з точки зору конституційно-правової теорії;

- аргументовано відстоювати власну точку зору з позицій науки конституційного права та чинного конституційного законодавства.

1. Опис початкової та її структура

1.1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		<i>денна форма навчання</i>
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 0304-Право	Нормативна
	Спеціальність 8.03040101 «Правознавство»	
Модулів – 2	Освітньо-кваліфікаційний рівень – магістр	<i>Рік підготовки:</i> 1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання – –		<i>Семестр</i>
Загальна кількість годин – 108		9-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3		<i>Лекції</i> 24 год.
		<i>Практичні</i> 16 год.
		<i>Лабораторні</i> –
		<i>Самостійна робота</i> 68 год.
		Вид контролю – іспит

1.2. Тематика практичних занять

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
1.	Виникнення, розвиток та сучасний стан світового і українського конституціоналізму	2
2.	Теоретичні положення конституції	2
3.	Основи теорії конституційного ладу в умовах конституційної реформи в Україні	2
4.	Основи народовладдя у світлі конституційної реформи в Україні	2
5.	Конституційні основи реформування органу законодавчої влади – Парламенту в Україні	2
6.	Конституційно-правовий статус Кабінету Міністрів України в контексті конституційної реформи	2
7.	Конституційне правосуддя в механізмі правового захисту Конституції України	2
8.	Конституційні основи реформування інституту місцевого самоврядування в Україні	2
Всього годин		16

1.3. Контрольні заходи та засоби діагностики

Для визначення рівня засвоєння студентами навчального матеріалу використовують такі методи оцінювання знань та умінь:

- поточний контроль (оцінювання усних і письмових відповідей на практичних заняттях, поточне тестування)
- модульний контроль (після вивчення кожного модуля);
- оцінка за самостійну роботу;
- підсумковий контроль (іспит).

1.4. Критерії та шкала оцінювання

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності студента при оцінюванні результатів поточного контролю з навчальної дисципліни «Проблеми історії та практики українського конституціоналізму» є:

- повнота і вчасність виконання всіх видів навчальної роботи, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих літературних джерелах;
- вміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку;
- характер відповідей на поставленні питання (чіткість, логічність, лаконічність, послідовність тощо);
- вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних занять;
- вміння аналізувати достовірність одержаних результатів.

Оцінювання результатів поточного контролю проводиться у розрахунку від 0 до 60 балів. Основними методами оцінювання є:

- аналіз усних відповідей;
- виконання практичних завдань.

Оцінювання виконання завдань здійснюється за такими критеріями (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленими до цілого числа):

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні, звіт підготовлено недбало;

60% – завдання виконано повністю, висновки містять окремі недоліки, судження студента не достатньо аргументовані, звіт підготовлено з незначним відхиленням від вимог;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки несистемного характеру;

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Шкала оцінювання: національна

Кількість набраних балів студентом	Оцінка за національною шкалою
90-100 балів	Відмінно
82-89 балів	Добре
74-81 балів	
64-73 балів	Задовільно
60-63 балів	
35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

2. Тематика практичних занять, контрольних запитань та завдань для самостійного опрацювання

Практичне заняття 1. Виникнення, розвиток та сучасний стан світового та українського конституціоналізму

План заняття

- 1.Поняття та загальна характеристика світового конституціоналізму.
- 2.Етапи розвитку світового конституціоналізму.
- 3.Розвиток конституціоналізму в Європі.
- 4.Виникнення та розвиток теорії конституціоналізму в Україні.
- 5.Поняття, предмет і методи конституційного права України як галузі права.
- 6.Конституційно-правові відносини: поняття і види.
- 7.Суб'єкти та об'єкти конституційно-правових відносин.

Контрольні запитання

1. Дати визначення поняття суверенітету і вказати його основні ознаки.
2. Назвіть основні види джерел конституційного права.
3. Які особливості методу конституційно-правового регулювання?
4. У чому полягає суть конституційно-правової відповідальності?
5. Які групи суспільних відносин становлять предмет конституційного права України?
6. Що таке система конституційного права України?
7. Навести приклади конституційно-правових інститутів.
8. Як класифікують конституційно-правові норми?
9. Назвіть суб'єкти конституційно-правових відносин.
10. Як співвідносяться конституційне та інші галузі права України?
11. Назвати основні риси джерел конституційного права.
12. Чи є договір джерелом конституційного права? Відповідь аргументуйте.
13. Привести приклади договорів, які є джерелом конституційного права.
14. Охарактеризувати структуру Конституції України як основного джерела конституційного права.
15. Чи є закони джерелами конституційного права? Наведіть приклади конституційних, органічних та звичайних законів.
16. Дати поняття підзаконних нормативно – правових актів та класифікувати їх.

Завдання

1. Навести приклади законодавчих актів України, що регламентують конституційні відносини.
2. Визначити відомі чинні правові акти, прийняті за останні два роки в Україні, які містять конституційно-правові норми.
3. Опрацювати офіційні друковані видання нормативно-правових актів: законів України, актів Президента України, постанов Уряду України, актів Конституційного Суду України, рішень місцевих рад.

4. Побудувати схематично ієрархію джерел конституційного права

Теми рефератів

1. Конституційне право у системі права України.
2. Предмет, система і методи конституційного права як галузі права України.
3. Конституційно – правові відносини: поняття та зміст
4. Субєкти конституційно – правових відносин, їх конституційно – правовий статус.
5. Конституційне право як наука та навчальна дисципліна.
6. Загальнолюдські політико-правові цінності в науці конституційного права.
7. Основні напрямки в теорії конституційного права (критичний аналіз).
8. Поняття та система джерел конституційного права України
9. Конституція України як основне джерело конституційного права України
10. Закони в системі джерел конституційного права.
11. Місце та роль підзаконних нормативно – правових актів в конституційному регулюванні суспільних відносин.
12. Нормативно-правові договори як джерела конституційного права

Рекомендована література: 1, 2, 3.

Практичне заняття 2. Основи теорії конституції.

Конституція та конституціоналізм в Україні

План заняття

1. Поняття і сутність конституції.
2. Форма, структура, юридичні властивості та функції конституції.
3. Конституціоналізм як загальна теорія конституції.
4. Періодизація розвитку конституційно-правової думки в Україні.
5. Конституція як нормативно-правовий акт і як документ. Види конституцій.

6. Місце конституції в системі національного законодавства. Підготовка, прийняття та внесення змін до Конституції України.

7. Реалізація конституції. Правова охорона Конституції України: поняття, зміст та особливості.

Контрольні запитання

1. Походження та значення слова “Конституція”.

2. Коли з’явилися перші конституції в сучасному розумінні цього слова?

3. Проаналізуйте Конституцію України і визначте її основні характерні риси.

4. Як розуміти положення “Конституція – основний закон держави” та “Конституція – закон, який має підвищений ступінь стабільності”?

5. Як слід розуміти положення “Конституція – документ прямої дії”?

6. Які є види конституцій?

7. Що таке договірні конституції?

8. Як приймаються конституції?

9. Проаналізуйте Конституцію України та визначте її основні функції.

10. Чому в Конституції України передбачені і прикінцеві, і перехідні положення?

Завдання

1. Навести приклади процесуальних норм в Конституції України.

2. Навести статті Конституції України, в яких закріплено її політична функція.

Теми рефератів

1. Конституція Російської РФСР 1918 року та Конституція Української РСР 1919 року: коротка характеристика.

2. Перша Конституція СРСР: проблема конституційного наступництва та особливості структури.

3. Конституція СРСР 1936 року: загально-правова характеристика, структура, механізм дії, ефективність.

4. Концепція нової Конституції України (1991 року), проекти Конституцій України 1993 і 1996 років.

5. Конституційний договір між Верховною Радою України і Президентом України (1995 року): правова природа та конституційне значення.

6. Конституційний процес в Україні: історичний досвід, сучасний стан і перспективи.

7. Суть, мета й основні напрями здійснення конституційної реформи в Україні.

8. Основні етапи становлення конституціоналізму в Україні.

9. Юридичні властивості Конституції України

10. Функції Конституції України.

Рекомендована література: 3, 4, 5, 6, 1,11.

Практичне заняття 3. Основи теорії конституційного ладу в умовах конституційної реформи в Україні

План заняття

1. Поняття, сутність, ознаки та система основних засад конституційного ладу України.

2. Гарантії конституційного ладу України.

3. Конституційні основи державного ладу України.

Поняття й особливості державного ладу сучасної Української держави.

4. Основні принципи державного ладу України.

5. Механізм Української держави.

6. Конституційні основи суспільного ладу України.

7. Громадянське суспільство: поняття і характерні риси.

8. Система та основні принципи суспільного ладу України.

Контрольні запитання

1. Що ви розумієте під поняттям “конституційний лад”, який його зміст?

2. Що означають положення “Україна – суверенна держава”, “Україна – правова держава”?

3. Як Ви розумієте положення “Україна – соціальна держава”?

4. Що означає положення “Україна – демократична держава”?

5. Що означає механізм “противаг і стримувань” в організації державної влади?
6. Які властивості державного суверенітету ви знаєте?
7. Поняття і види державних символів.
8. Які основні складові елементи соціальної структури суспільства?
9. Назвіть систему державних органів України.
10. Яку форму має Українська держава за Конституцією України?

Завдання

1. Визначити ознаки, які властиві демократичній правовій державі.
2. Навести приклади діяльності Української держави на сучасному етапі, з формування громадянського суспільства в Україні.

Теми рефератів

1. Юридичне значення Декларації про державний суверенітет України.
2. Механізм стримувань і противаг у системі поділу влади в Україні.
3. Державні символи України
4. Правовий механізм захисту конституційного ладу України
5. Україна як демократична, правова, соціальна держава: теоретико – правовий аспект.
6. Сучасний етап формування громадянського суспільства та правової держави в Україні.

Рекомендована література: 5,6,7, 17,18; 7,9; 3,8,9.

Практичне заняття 4. Теоретичні основи безпосереднього народовладдя. Поняття та основні форми прямого народовладдя

План заняття

1. Виборче право України. Об’єктивне і суб’єктивне, активне та пасивне виборче право.
2. Конституційно-правові принципи виборів в Україні.
3. Основні стадії виборчого процесу в Україні.

4. Поняття і види виборчих систем.

5. Переваги та недоліки мажоритарної, пропорційної та змішаної виборчих систем.

Контрольні запитання

1. Проаналізуйте принципи виборчого права в Україні. В чому полягають практичні проблеми їх реалізації?

2. В чому відмінність понять об'єктивного виборчого права та суб'єктивного виборчого права?

3. Що означають положення “вільні вибори”, “прямі вибори”?

4. Які умови передбачає “рівне виборче право”?

5. Розкрити поняття виборчого процесу та основних його стадій.

6. Дослідити питання організації та проведення виборів народних депутатів України.

7. Які порушення виборчого права Вам відомі? Якими засобами можна їм протидіяти?

8. Проаналізуйте сутність мажоритарної, пропорційної та змішаної виборчої системи з метою виявлення їх позитивних і негативних сторін.

10. Яка відмінність між поняттями “плебісцит”, “референдум”, “всенародне обговорення”? Хто може бути ініціатором проведення референдуму? Що розуміють під поняттям “формула референдуму”?

Завдання

1. Порівняйте законодавство про вибори народних депутатів України 1998 року та 2010 років. В чому принципова відмінність?

2. Дослідіть явище абсентеїзму в Україні та запропонуйте шляхи запобігання.

3. Порівняйте нині діючий Закон «про всеукраїнський референдум» та Закон «Про всеукраїнський та місцевий референдум», який втратив чинність

4. Уявіть себе в ролі офіційних спостерігачів під час проведення референдуму. Якими повноваженнями ви наділені згідно законодавства?

Теми рефератів

1. Президентські вибори в Україні 2004 року: досвід і проблеми.
2. Особливості організації та проведення виборів президента України у 2010 році.
3. Вибори народних депутатів України: основні стадії .
4. Місцеві вибори в Україні.
5. Референдум як основна форма реалізації народного референдуму.
6. Місцеві референдуми в Україні.
7. Проблеми реалізації результатів референдумів в Україні.
8. Суб'єкти референдумного процесу.
9. Референдум як противага рішенням органів влади: порівняльно-правовий аспект законодавства України та інших держав.

Рекомендована література: 22,23, 24,25,26,28,29;2;7,8.

Практичне заняття 5. Законодавча влада в Україні та її роль в теорії конституціоналізму

План заняття

1. Парламентаризм як соціально-правовий феномен. Становлення парламентаризму в Україні.
2. Верховна Рада України в системі органів державної влади України: порядок формування, строк повноважень, склад і структура,
3. Функції та компетенція Парламенту
4. Законодавчий процес у Верховній Раді України.
5. Комітети, постійні, тимчасові та інші комісії Верховної Ради України.
6. Депутатські групи та фракції.
7. Парламентський контроль.

Контрольні запитання

1. Сформулюйте визначення таких основних понять, як парламент і парламентаризм.
2. Як формуються парламенти у різних країнах?
3. Назвіть основні проблеми парламентської реформи в Україні.

4. Яка роль Верховної Ради України у системі державного управління?
5. Яка структура Верховної Ради України?
6. Які функції виконує Узгоджувальна Рада голів фракцій і комітетів?
7. Назвіть основні етапи розробки, розгляду і прийняття законів у Парламенті України.
8. Хто є суб'єктом права законодавчої ініціативи?
9. Які контрольні повноваження має Верховна Рада України?
10. Який порядок дострокового припинення повноважень Верховної Ради України?

Завдання

1. Проаналізуйте якими видами діяльності може займатися народний депутат України. Відповідь аргументуйте.
2. Проаналізуйте діяльність опозиції в нинішньому парламенті.
3. Проаналізуйте процедуру позбавлення народного депутата депутатського мандата. В чому складність процедури?
4. Проаналізуйте чи впливає партійна належність народного депутата на його депутатську діяльність. Приведіть приклади.

Теми рефератів

1. Парламентська реформа в Україні: суть, завдання та основні напрями здійснення.
2. Верховна Рада України в системі державних органів України.
3. Законодавчий процес в Україні та (порівняльно-правовий аспект)
4. Основні напрями вдосконалення роботи Верховної Ради України
5. Двопалатний парламент: реалії щодо його створення в Україні. Функції Парламенту.
6. Конституційна відповідальність народного депутата України.

7. Конституційно-правовий статус народних депутатів в контексті реформування українського парламенту.
8. Основні форми депутатської діяльності
9. Законодавча регламентація принципів депутатської діяльності
10. Депутатський мандат, його природа та значення
11. Конституційно-правове гарантування діяльності народного депутата

Рекомендована література: 12,30; 4,5,9; 3,7,8.

Практичне заняття 6. Конституційно-правовий статус Кабінету Міністрів України в контексті конституційної реформи

План заняття

1. Конституційно-правовий статус Уряду України – Кабінету Міністрів України (структура, порядок утворення, повноваження, основні форми і напрями діяльності, відповідальність уряду).

2. Зміна конституційно-правового статусу Кабінету Міністрів України в умовах проведення в Україні конституційної реформи: переходу від президентсько-парламентської до парламентсько-президентської форми державного правління.

3. Міністерства, державні комітети, інші центральні органи виконавчої влади України: порядок формування, структура, компетенція, основні напрями і форми діяльності. Акти органів виконавчої влади.

4. Конституційно-правовий статус місцевих органів виконавчої влади. Порядок формування, структура, повноваження, основні напрями і форми діяльності місцевих державних адміністрацій. Відповідальність місцевих органів виконавчої влади.

5. Взаємодія місцевих державних адміністрацій з органами місцевого самоврядування.

6. Зміна системи і конституційно-правового статусу місцевих органів виконавчої влади у зв'язку з проведенням реформи місцевого самоврядування в Україні.

Контрольні запитання

1. Дайте визначення поняття “виконавча влада”.
2. Який порядок формування Кабінету Міністрів України?
3. Який склад Кабінету Міністрів України?
4. Охарактеризуйте нормативно-правові акти Уряду України.
5. Які види центральних органів виконавчої влади є в Україні?
6. Назвіть повноваження голови місцевої державної адміністрації.
7. Прокоментуйте конституційне положення: “Кабінет Міністрів України підконтрольний і підзвітний Верховній Раді України”?
8. Охарактеризуйте систему органів виконавчої влади.
9. Як розподіляються повноваження між місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування?
10. Яка роль Президента України у формуванні органів виконавчої влади України?

Завдання

1. Проаналізуйте Закон України «Про КМУ» та на його основі охарактеризуйте взаємодію КМУ з Президентом України.
2. Оцініть діяльність КМУ в сучасних умовах.

Теми рефератів

- 1.Адміністративна реформа в Україні: досвід і перспективи здійснення.
- 2.Взаємовідносини місцевих органів виконавчої влади з органами місцевого самоврядування в умовах проведення в Україні муніципальної реформи.
- 3.Основні напрями реформування органів державної виконавчої влади в контексті адміністративно-територіальної реформи.
- 4.Конституційно-правовий статус КМУ.
- 5.Основні напрями взаємодії КМУ з центральними органами державної виконавчої влади

6. Основні напрями вдосконалення виконавчої влади в Україні

7. Акти органів державної виконавчої влади та порядок їх прийняття

Рекомендована література: 6,7, 8, 20;4,5;3,4

Практичне заняття 7. Конституційне правосуддя в механізмі правового захисту Конституції України

План заняття

1. Конституційний Суд України – єдиний орган конституційної юрисдикції в Україні.

2. Порядок формування Конституційного Суду і його склад.

3. Функції та повноваження Конституційного Суду.

4. Порядок діяльності Конституційного Суду і процедури розгляду ним справ.

5. Право на звернення до Конституційного Суду України.

6. Висновки Конституційного Суду України щодо відповідності Конституції України законів та інших нормативно-правових актів: поняття, порядок винесення та юридичне значення.

7. Тлумачення Конституційним Судом України Конституції та законів України: поняття, порядок та юридичне значення.

Контрольні запитання

1. Які конституційні вимоги до претендента на посаду судді Конституційного Суду України?

2. Хто має право на звернення до Конституційного Суду України?

3. Які підстави визнання Конституційним Судом України неконституційними окремих законів і нормативно-правових актів?

4. Які юридичні наслідки визнання Конституційним Судом України неконституційними окремих законів чи нормативно-правових актів?

5. Який склад Конституційного Суду України?

6. Хто призначає суддів Конституційного Суду України?

7. На який строк призначається суддя Конституційного Суду України?
8. Хто очолює роботу Конституційного Суду України?
9. Який порядок обрання та на який строк обирається Голова Конституційного Суду України?
10. Які гарантії незалежності і недоторканності суддів Конституційного Суду України?

Завдання

1. Проаналізуйте з яких питань до Конституційного Суду України можуть звертатися громадяни України. Яка форма звернення передбачена законодавством?
2. Порівняйте компетенцію Конституційного Суду України з органами конституційного контролю інших країн. В чому ви вбачаєте позитивний досвід їх діяльності?
3. Письмово проаналізуйте Рішення КСУ від 17 жовтня 2002 року №16-рп у справі про суміщення службової діяльності керівників органів виконавчої влади.
4. Письмово проаналізуйте Регламент Кабінету Міністрів України (Постанова КМУ від 18 липня 2007 року №950 (із змінами).
5. Письмово проаналізуйте положення Закону України «Про центральні органи виконавчої влади» від 17 березня 2011 року N 3166-VI (ОВУ №27, 2011(18.04.11).
6. Письмово проаналізуйте Закон України «Про столицю – місто-герой Київ» щодо повноважень Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій (Регламент).

Теми рефератів

1. Органи конституційної юрисдикції в системі державних органів зарубіжних країн.
2. Конституційний Суд України як орган судової влади України.
3. Функції Конституційного Суду як органу конституційної юрисдикції в Україні
4. Акти Конституційного Суду України
5. Конституційне подання та конституційне звернення як основні форми звернення до органу конституційної юрисдикції: порівняльно-правовий аспект.

Рекомендована література: 6,28,29; 6,7;11,12.

Практичне заняття 8. Конституційні основи реформування інституту місцевого самоврядування в Україні

План заняття

1. Становлення, сучасний стан і перспективи розвитку конституційно-правового інституту місцевого самоврядування в Україні.
2. Поняття та основи теорії місцевого самоврядування
3. Основні принципи місцевого самоврядування в Україні.
4. Система місцевого самоврядування в Україні.
5. Конституційно-правовий статус органів місцевого самоврядування базового рівня (порядок утворення, структура, форми діяльності, компетенція).
6. Повноваження районних та обласних Рад як органів регіонального самоврядування.
7. Особливості здійснення місцевого самоврядування в містах Києві та Севастополі.
8. Зміст, завдання та основні напрями здійснення реформи місцевого самоврядування в Україні.

Контрольні запитання

1. Що таке місцеве самоврядування та яка його роль в державі?
2. Охарактеризувати основні складові системи місцевого самоврядування
3. Дати визначення органу місцевого самоврядування та які органи місцевого самоврядування в Україні вам відомі?
4. Що ви розумієте під функціями органів місцевого самоврядування та які існують критерії їх класифікації?
5. Проаналізувати об'єктні, суб'єктні та технологічні функції органів місцевого самоврядування
6. Які міжнародні стандарти місцевої демократії ви знаєте? В чому невідповідність законодавства України змісту міжнародних стандартів
7. Які види територіальних громад ви знаєте?
8. Розкрити суть основних форм взаємодії територіальних громад та органів місцевого самоврядування.

Завдання

1. Визначити види відповідальності органа місцевого самоврядування.
2. Навести приклади підстав дострокового припинення повноважень органу місцевого самоврядування.
3. Розкрити функції представницьких органів місцевого самоврядування базового та регіонального рівня.
4. Навести приклади діяльності органів самоорганізації населення на прикладі конкретних населених пунктів. Чим регулюється їх діяльність.
5. Визначити роль форм прямої демократії у вирішенні питань місцевого значення. Привести приклади.
6. Опрацювати Статут територіальної громади Рівного.

Теми рефератів

1. Територіальна громада як основний суб'єкт місцевого самоврядування в Україні
2. Основні напрями вдосконалення інституту місцевого самоврядування в Україні
3. Особливості здійснення місцевого самоврядування в містах Києві та Севастополі.
4. Функції представницьких органів місцевого самоврядування в Україні
5. Механізм реалізації функцій органів місцевого самоврядування в Україні
6. Роль органів самоорганізації населення у вирішенні питань місцевого значення
7. Особливості організації та проведення місцевих виборів в Україні
8. Місцеві референдуми в Україні.
9. Відносини та взаємодія органів місцевого самоврядування з місцевими та центральними органами державної адміністрації. Проблема двох рівнів публічної влади.

Рекомендована література: 6, 19 20, 21, 22, 25; 4, 8;2, 12.

3. Рекомендована література Нормативно-правові акти

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1996. - № 30. - Ст. 141.

2. Декларація про державний суверенітет України від 16 липня 1990 р. // Відомості Верховної Ради УРСР. - 1990. - № 31. - Ст. 429.

3. Акт проголошення незалежності України від 24 серпня 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1991. - № 38. - Ст. 502.

4. Закон України «Про громадянство України» від 18 січня 2001 р. № 2235-ПІ (із змін.) // Відомості Верховної Ради України. - 2001. - № 13. - Ст. 65.

5. Закон України «Про політичні партії в Україні» від 5 квітня 2001 р. № 2365-Ш // Відомості Верховної Ради України. - 2001. - № 23. - Ст. 118.

6. Закон України «Про вибори народних депутатів України» від 17 листопада 2011 р. № 4061-УІ // Голос України від 10.12.2011. - № 234.

7. Закон України «Про вибори Президента України» від 5 березня 1999 р. № 474-ХІУ в ред. Закону від 18 березня 2004 р. № 1630-ІV // Відомості Верховної Ради України. - 2004. - № 20-21. - Ст. 291..

8. Закон України «Про Кабінет Міністрів України» від 7 жовтня 2010 р. № 2591-VI // Офіційний вісник України. - 2010 р. - № 79. – Ст. 2792.

9. Закон України «Про Конституційний Суд України» від 16 жовтня 1996 р. № 422/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. - 1996. - № 49. - Ст. 272.

Базова

10. Гарчева Л. П., Ярмыш А. Н. Конституционное право Украины: Учеб. пос. - Симферополь: Доля, 2000. – 336 с.

11. Годованець В. Ф. Конституційне право України: Конспект лекцій / В. Ф. Годованець; МАУП. – 2-ге вид., стереотип. – Київ : МАУП, 2001. – 216с.

12. Колодій А. М. Права, свободи та обов'язки людини і

громадянина в Україні: Підручник / А. М. Колодій, А. Ю. Олійник. – К. : Всеукраїнська асоціація видавців «Правова єдність». – 2008. – 350 с.

13. Коментар до Конституції України / Ред. кол.: В. Ф. Опришко, Л. Є. Горьовий, М. І. Корнієнко та ін. - К.: Ін-тзак-ства Верховної Ради України, 1996. – 378 с.

14. Конституційне право України / [за ред. докт. юрид. наук В. Ф. Погорілка]. – К. : Наукова думка, 1999. – 734 с.

15. Конституційне право України: Підручник / За ред. В. Ф. Погорілка. - 2-е вид. - К.: Наукова думка, 2000. – 732 с.

16. Конституційне право України: Підручник / За ред. Ю. М. Тодики, В. С. Журавського. - К.: Ін Юре, 2003. – 544 с.

17. Конституційне право України. Академічний курс: Підруч.: У 2 т. / За заг. ред. Ю. С. Шемшученка. - К.: Юридична думка, 2008. – 800 с.

18. Конституційне право України: Підруч. для студ. вищ. навч. закл. / За ред. В. П. Колісника та Ю. Г. Барабаша. -Х. : Право, 2008. – 416 с.

19. Майданник О. О. Конституційне право України: Навч. Посіб. – К: Алерта, 2011. - 380 с.

20. Погорілко В. Ф., Федоренко В. Л. Конституційне право України: Підруч. / За заг. ред. проф. В. Л. Федоренка - К.: КНТ, Видавництво Ліра К, 2011. – 532 с.

21. Совгіря О. В., Шукліна Н. Г. Конституційне право України: Навч. посібник. — К.: Юрінком Інтер, 2008. – 632 с.

Допоміжна

22. Виборче право України: Навчальний посібник / За ред. В. Ф. Погорілка, М. І. Ставнійчук. - К.: Парламентське вид-во, 2003. – 383 с.

23. Журавський В. С. Становлення і розвиток українського парламентаризму (теоретичні та організаційно-правові проблеми) / В. С. Журавський. – К.: Парламентське вид-во, 2002. – 343 с.

24. Кампо В. Деякі проблеми розвитку конституційної юстиції в Україні / В. Кампо // Право України. – 2010. - №6. – С. 60-69.

25. Ківалов С. В. Парламентський контроль за діяльністю

органів виконавчої влади в Україні [Текст]: Історія, теорія, перспективи / С. В. Ківалов, І. К. Залюбовська. - О.: Юридична література, 2004. - 150 с.

26. Конституційні права, свободи і обов'язки людини і громадянина в Україні / М. О. Баймуратов, Ю. О. Волошин, Н. В. Воротіна та ін. – К.: Юрид. думка, 2008. – 251 с.

27. Краснов М. А., Кряжков В. А. Толковый словарь конституционных терминов и понятий. - СПб.: Издательство Р. Асланова «Юридический центр Пресс», 2004. – 418 с.

28. Олійник А. Ю. Конституційно-правовий механізм забезпечення основних свобод людини і громадянина в Україні / А. Ю. Олійник. – К.: Алерта: КНТ, 2008. – 470 с.

29. Погорілко В. Ф. Референдне право України [Текст]: Навч. посіб. для студ. ВНЗ / В. Ф. Погорілко, В. Л. Федоренко ; НАН України, Інститут держави і права ім. В. М. Корецького, Київський ун-т права НАН України. – К.: Ліра-К, 2006. – 364 с.

